

ความขัดแย้งทางการเมืองที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางการเมืองของประชาชน

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

Political Conflict Effecting Political Development of People

in Northeastern Thailand

ดร.พงศกรณ์ พิลาบุตร

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยความขัดแย้งทางการเมืองที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางการเมือง โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พร้อมทั้งทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่านสำหรับนำมาวิเคราะห์คำตอบตามวัตถุประสงค์วิจัย

ผลวิจัยพบว่า

1) ความขัดแย้งทางการเมืองมีองค์ประกอบ ประกอบด้วย ความขัดแย้งด้านข้อมูล ด้านผลประโยชน์ ด้านโครงสร้าง ด้านความสัมพันธ์ และด้านคุณค่า ในขณะที่พัฒนาทางการเมือง มีองค์ประกอบด้านความเท่าเทียมกัน ความสามารถของระบบการเมือง การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผล และความเป็นอิสระของระบบย่อย

2) ตัวแปรวิจัยทั้งสามมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยตัวแปรความขัดแย้งทางการเมืองและพัฒนาทางการเมืองมีความสัมพันธ์ที่ค่า $r = .573$

3) ความขัดแย้งทางการเมืองสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ร้อยละ 35.5 และมีอิทธิพลพยากรณ์ร้อยละ 42.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ตามลำดับ

คำสำคัญ : ความขัดแย้งทางการเมือง, การพัฒนาทางการเมือง

Abstract

The main objective of the research was to analyze factors of political conflicts effecting political development. The data were collected from 400 samples, including the interview of twelve qualified experts, and analyzed according to the objectives of the research.

The findings of the research were as follows:

1. The political conflicts were comprised of a conflict of data, a conflict of interest, a conflict of structures, a conflict of relationship, and a conflict of values. The political development was comprised of equality, efficiency of the political system, secularization of political culture, and independence of subsystems.

2. Three variables of the research were found to be related in the same direction at a statistically significant level of .01. The variable of political conflict and the variable of political development were related to each other ($r = .573$)

3. The political conflict was found able to describe its covariance of 35.5% and its prediction influence of 42.7% at a statistically significant level of .05.

Keywords : Political Conflict, Political Development

1. บทนำ

ความขัดแย้งนั้นทำให้เกิดความแตกแยกของคนในชาติทำให้ขาดความรักและความสามัคคี ความขัดแย้งนั้นทำให้เกิดผลกระทบต่อประชาธิปไตยของประเทศไทย นอกจากนี้แล้วความขัดแย้งนั้นทำให้เกิดผลกระทบกับความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และการที่ไม่นำจริยธรรมและธรรมาภิบาลมาปฏิบัติมีผลกระทบต่อปัญหาความขัดแย้ง (สีบวงษ์ สุขะมงคล, 2557) และความขัดแย้งที่ปรากฏออกมาแล้ว (Manifest Conflicts) เป็นระยะที่ความขัดแย้งพัฒนาไปเป็นข้อพิพาทซึ่งฝ่ายต่างๆ ได้มีบทบาทอย่างเอาเป็นเอาตายในเรื่องที่ดำเนินอยู่ อาจจะเริ่มมีการเจรจา โกล่เกลี่ยแล้ว หรืออาจจะถึงทางตันแล้วก็ได้ ซึ่งต่างคิดกันไปเอง (ลิขิต ธีรเวคิน, 2553)

ความขัดแย้งด้านข้อมูล (Data Conflict) เป็นปัญหาพื้นฐานของความขัดแย้ง อาจจะจากข้อมูลน้อยไป การแปลผลผิดพลาด การวิเคราะห์ออกมาด้วยความเห็นต่างกัน หรือแม้แต่ข้อมูล

มากไปบางครั้งเป็นปัญหาความแตกต่างในการรับรู้ข้อมูล (Perception) บางครั้งเป็นปัญหาขัดแย้งกันได้ ความขัดแย้งจากผลประโยชน์หรือจุดสนใจที่ต่างกัน (Interests Conflict) เป็นเหตุผลแห่งการแย่งชิงผลประโยชน์ในสิ่งที่ดูเหมือนมีหรือมีไม่เพียงพอ เป็นเรื่องของทั้งตัวเนื้อหา กระบวนการ และจิตวิทยา ความขัดแย้งด้านโครงสร้าง (Structural Conflict) เป็นเรื่องของอำนาจ การแย่งชิงอำนาจ การใช้อำนาจ การกระจายอำนาจ ปัญหาโครงสร้างรวมไปถึง กฎ ระเบียบ บทบาท ภูมิศาสตร์ ระยะเวลา และระบบความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ (Relationship Conflict) เป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมต่าง ๆ ในอดีต อารมณ์ที่รุนแรง ความเข้าใจผิด การสื่อสารที่บกพร่อง ความขัดแย้งด้านค่านิยม (Values Conflict) เป็นปัญหาระบบของความเชื่อ ความแตกต่างในค่านิยมชนบประเพณี ประวัติการเลี้ยงดูที่หล่อหลอมเขาขึ้นมา เรื่องความเชื่อเป็นเรื่องที่บางทีคนที่อยู่คนละวัฒนธรรมอาจจะไม่เข้าใจหรือไม่ยอมรับความเชื่อของคนที่อยู่คนละวัฒนธรรมหรือศาสนา ประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศหรือชุมชนก็อาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง ถ้าทุกคนมองแต่อดีตที่ไม่สามารถเปลี่ยนได้ หรือประวัติศาสตร์ที่เขียนขึ้นมาแตกต่างกันก็จะเป็นความขัดแย้งที่ยากจะแก้ไข หากแต่ยึดหลักความเคารพซึ่งกันและกัน รวมถึงต่างฝ่ายต่างปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยเคร่งครัดยอมนำมาซึ่งหนทางขจัดปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองได้ด้วยสติปัญญา (ลิขิต ธีรเวคิน , 2553)

พัฒนาการทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องทำเป็นลำดับขั้นตอนคือการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ การสร้างอำนาจอันชอบธรรมให้กับรัฐบาลในการปกครองการสร้างความเสมอภาคทางการเมือง รองลงมาคือการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธีไม่ใช่ความรุนแรงซึ่งมุ่งไปที่สันติภาพ (Peace) อันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคู่ขัดแย้งไม่ใช่เกี่ยวกับเรื่องความมั่นคงซึ่งไม่เหมือนกับแนวทางที่มุ่งไปที่ความมั่นคง (Security Approach) ที่มองว่า คู่ขัดแย้งคือการคุกคามที่ต้องกำจัดอันไม่เกี่ยวกับการปรับปรุงความสัมพันธ์ และความสันติภาพจะเกิดขึ้นเมื่อความสัมพันธ์ได้ถูกปฏิรูปขณะที่ความขัดแย้งต้องปฏิรูปตัวเองเพื่อไม่ให้สถานการณ์ที่เลวร้ายเกิดในอนาคต โดยเขาอธิบายเพิ่มเติมว่า วาทกรรมที่ใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับความรุนแรงมี 2 คำ คือ ความมั่นคงปลอดภัย (Security) และสันติภาพ (Peace) ซึ่งแนวทางที่เน้นความมั่นคงปลอดภัยนั้นเน้นความมีกำลังที่เหนือกว่าในการใช้ความไม่เท่าเทียม ส่วนแนวทางสันติภาพนั้นต้องการให้ความขัดแย้งมีผลลัพธ์ที่รับได้กับทุกฝ่ายยั่งยืนและเท่าเทียมกัน ทั้งนี้การแก้ไขโดยสันติวิธีนี้สามารถใช้การสื่อสารไปสู่สังคม (Webel & Galtung, 2007) หากพิจารณาความขัดแย้งในเชิงบวกหรือเชิง

สร้างสรรค์ ความขัดแย้งก็อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัวทางการเมือง มีการสื่อสาร เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นจึงอาจเป็นที่มาหนึ่งของพัฒนาการทางการเมืองในปัจจุบันที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญ เหตุนี้เองผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความขัดแย้งทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางการเมืองเพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบว่า ความขัดแย้งทางการเมืองตามการรับรู้ของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยเป็นอย่างไร รวมถึงความขัดแย้งทางการเมืองส่งผลต่อพัฒนาการทางการเมืองได้จริงหรือไม่ โดยผู้วิจัยคาดหวังว่าการวิจัยในครั้งนี้จะนำไปสู่ข้อค้นพบความจริงเกี่ยวกับความขัดแย้งทางการเมือง และพัฒนาการทางการเมืองของประชาชนโดยผู้วิจัยเลือกใช้พื้นที่วิจัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทยเป็นกรณีศึกษาความขัดแย้งทางการเมืองเป็นกระบวนการนำไปสู่การพัฒนาการเมือง (อรรถกฤต ปัจฉิมพันธ์, 2553)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับของความขัดแย้งทางการเมือง และพัฒนาการทางการเมืองของประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งทางการเมือง และพัฒนาการทางการเมือง
- 2.3 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการพัฒนาความขัดแย้งทางการเมืองที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเมืองของประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาความขัดแย้งทางการเมือง และพัฒนาการเมืองของประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยจำนวนทั้งสิ้น 21,578,318 คน (สารประชากร, 2558)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นประชาชนจำนวน 400 คน ได้มาการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) และใช้เกณฑ์ในกำหนด

ขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Gays (1996) ที่กำหนดว่าในกรณีที่ประชากรมีจำนวน 5,000 หรือมากกว่า ผู้วิจัยสามารถใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่างได้และถือว่าเพียงพอต่อการวิจัย ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัย 2 ส่วนคือ

3.2.1 ความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทยความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทยเกิดจากสาเหตุสำคัญ 3 ประการคือ (1) ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้เป็นผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจที่พึ่งปัจจัยภายนอกเป็นหลัก (2) พัฒนาการของชนชั้นเมืองกับชนบทที่ชาวเมืองเห็นว่าชาวชนบทเป็นตัวถ่วงความเจริญ (3) ความเห็นต่างเกี่ยวกับประชาธิปไตย (ภานุรุจ มโนรมย์, 2554) ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์สาเหตุความขัดแย้งดังกล่าวผู้วิจัยจึงเลือกใช้ตัวแบบการศึกษาความขัดแย้งทางการเมืองแบบ Circle of Conflict ที่ก่อตัวมาจากความขัดแย้งด้านข้อมูล (Data Conflict) ความขัดแย้งจากผลประโยชน์หรือจุดสนใจที่ต่างกัน (Interests Conflict) ความขัดแย้งด้านโครงสร้าง (Structural Conflict) ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ (Relationship Conflict) และความขัดแย้งด้านค่านิยม (Values Conflict)

3.2.2 พัฒนาการทางการเมืองของประชาชนศึกษาจากองค์ประกอบความเท่าเทียมกัน (Equality) ความสามารถของระบบการเมือง (Capacity) การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผล (Secularization of Political Culture) และความเป็นอิสระของระบบย่อย (Subsystem Autonomy)

3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

เป็นการศึกษาพื้นที่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จำนวน 20 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี ขอนแก่น บุรีรัมย์ อุดรธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ สกลนคร กาฬสินธุ์ มหาสารคาม นครพนม เลย ยโสธร หนองคาย หนองบัวลำภู บึงกาฬ อำนาจเจริญ และจังหวัดมุกดาหาร โดยมีประชากรรวมทั้งสิ้น 21,573,318 คน

3.4 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการศึกษาวิจัยระหว่างเดือนกันยายน-ธันวาคม 2558

4. ประโยชน์ที่ได้รับ

4.1 การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับประเด็นของความขัดแย้งทางการเมือง และพัฒนาการทางการเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยอันจะเป็นแนวทางนำไปสู่การวิจัยเกี่ยวกับประเด็นของความขัดแย้งทางการเมือง และพัฒนาการทางการเมืองในภูมิภาคอื่นๆ ได้ต่อไป

4.2 การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับรูปแบบความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นสมการถดถอยพหุระหว่างความขัดแย้งทางการเมืองและพัฒนาการทางการเมืองตามการรับรู้ของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยซึ่งจะนำไปสู่การคิดค้นหารูปแบบ (Model) ที่เหมาะสมในการนำไปใช้ประโยชน์และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยได้ในอนาคตต่อไป

4.3 ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้/เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาการทางการเมืองในบริบทของประเทศไทยได้ต่อไป

4.4 ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางการเมือง และพัฒนาการทางการเมืองของประชาชนโดยใช้กรณีศึกษาในภูมิภาคอื่นๆ ต่อไป

5. ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อทำการศึกษาตัวแปรในปรากฏการณ์ต่าง ๆ ตามที่ผู้วิจัยให้ความสนใจและกำหนดขอบเขตไว้ และใช้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณหรือตัวเลข จากการวัดค่าตัวแปรต่าง ๆ โดยการใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน จึงเป็นการช่วยเพิ่มความเที่ยงตรง (Validity) ให้ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยและข้อมูลที่ได้จากการวัดระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามและจะนำมาซึ่งความน่าเชื่อถือได้ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย สัณญพงษ์ ลิ้มประเสริฐ (2556) สรุปหลักเกณฑ์สำคัญเกี่ยวกับการสร้างตัวแปรวัดจากผลการวิเคราะห์ค่าหลัก (Domain) มาใช้ในการสังเกตพฤติกรรม หรือสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับนำมาใช้เป็นคำตอบต่อคำถามงานวิจัยให้สมบูรณ์มากที่สุดนั้น จำเป็นต้องสร้างแบบสอบถามแล้วนำไปทดสอบคุณภาพแบบสอบถามอันประกอบด้วย การทดสอบความตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) เนื่องจากผลทดสอบคุณภาพแบบสอบถามเป็นจุดเด่น

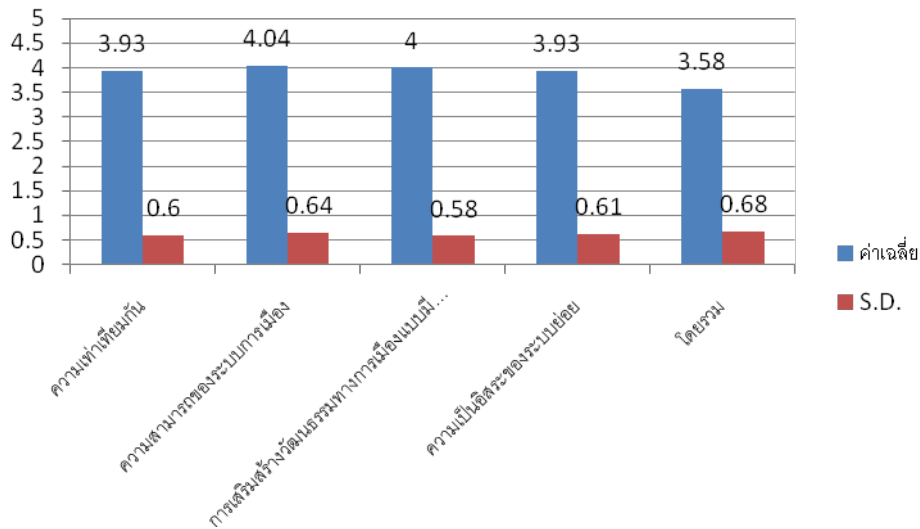
สำคัญสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการสำรวจข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความขัดแย้งทางการเมือง และพัฒนาการทางการเมืองโดยข้อมูลจากความคิดเห็นของประชาชนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามทำการเก็บรวบรวมการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อตัวแปรที่สนใจศึกษาและใช้มาตราวัด (Scale) ที่เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert's Scale

6. ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยรายด้านการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง (n=400)

ตัวแปรที่ศึกษา (Variable)	ตัวแปรรายด้าน (Sub Variable)	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การจัดการความ ขัดแย้งทาง การเมือง	1. ความขัดแย้งด้านข้อมูล	4.07	0.42	มาก
	2. ความขัดแย้งด้าน ผลประโยชน์	4.00	0.47	มาก
	3. ความขัดแย้งด้านโครงสร้าง	4.00	0.50	มาก
	4. ความขัดแย้งด้าน ความสัมพันธ์	3.97	0.51	มาก
	5. ความขัดแย้งด้านคุณค่า	3.75	0.61	มาก
	โดยรวม	3.95	0.42	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมีความคิดเห็นต่อการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความขัดแย้งด้านข้อมูลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = 4.07) รองลงมาคือ ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์และความขัดแย้งด้านโครงสร้าง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (\bar{X} = 4.00) ส่วนความขัดแย้งด้านคุณค่าเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยที่สุด (\bar{X} = 3.75)

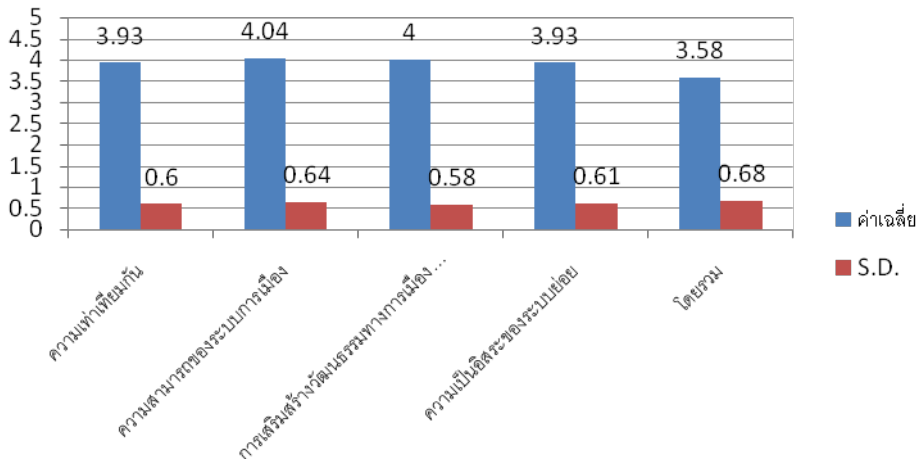

ภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ยรายด้านของการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยรายด้านพัฒนาทางการเมือง (n=400)

ตัวแปรที่ศึกษา (Variable)	ตัวแปรรายด้าน (Sub Variable)	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
พัฒนาการทาง การเมือง	1. ความเท่าเทียมกัน	3.93	0.60	มาก
	2. ความสามารถของระบบการเมือง	4.04	0.64	มาก
	3. การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง แบบมีเหตุผล	4.00	0.58	มาก
	4. ความเป็นอิสระของระบบย่อย	3.93	0.61	มาก
โดยรวม		3.58	0.68	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทางการเมืองเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่ทำการศึกษาคพบว่า พัฒนาการทางการเมืองในด้านความสามารถของระบบการเมืองมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมีค่ามากที่สุด (\bar{X} = 4.04) รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผล (\bar{X} = 4.00) และด้านความเท่าเทียมกันและความเป็นอิสระของระบบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (\bar{X} = 3.93) ดังแสดงในภาพที่ 2

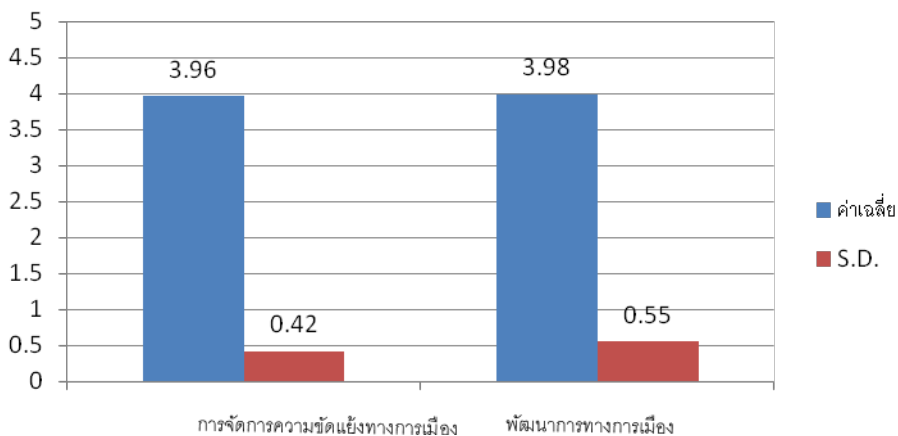

ภาพที่ 2 ค่าเฉลี่ยรายด้านพัฒนาทางการเมือง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยตัวแปรวิจัย (n=400)

ตัวแปรที่ศึกษา (Variables)	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การจัดการความขัดแย้งทางการเมือง	3.96	0.42	มาก
พัฒนาการทางการเมือง	3.98	0.55	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมีความคิดเห็นต่อการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.96) และการพัฒนาการทางการเมืองอยู่ในระดับมากเช่นกัน (\bar{X} = 3.98) ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ค่าเฉลี่ยตัวแปรวิจัย

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวิจัย (n=400)

ตัวแปร	ความขัดแย้งทางการเมือง	พัฒนาการทางการเมือง
การจัดการความขัดแย้งทางการเมือง	-	.573**
พัฒนาการทางการเมือง	.573**	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2-tailed)

จากตารางที่ 4 พบว่า การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.573$) ซึ่งแสดงว่าตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาใช้สำหรับกรวิจัยในครั้งนี้ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความสัมพันธ์ที่จะส่งผลต่อกันนั้นเป็นอย่างไรนั้น ผู้วิจัยจะได้ทำการวิเคราะห์สหการถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) และผลการวิเคราะห์ที่ได้มานำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเป็นไปตามกรอบแนวคิดของการวิจัยที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในลำดับต่อไป

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรเพื่อนำเข้าสู่สมการพยากรณ์

ตัวแปรพยากรณ์	Model	SS	df	MS	F	Sig.
การจัดการความขัดแย้ง	Regression	39.955	1	39.955	194.707	.000**
ทางการเมือง	Residual	81.672	398	.205		
	Total	121.627	399			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p-value < .05

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรเพื่อนำเข้าสู่สมการพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางการเมือง พบว่าตัวแปรอิสระ คือการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ การพัฒนาทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมือง

ตัวแปรพยากรณ์ (Predict Variable)	Unstatsdardized		Standardized		ค่า ทดสอบ (t-test)	นัยสำคัญ ทางสถิติ (Sig.)
	Coefficient		Coefficients			
	คะแนนดิบ (B)	Std.Error	คะแนน มาตรฐาน (Beta)			
ค่าคงที่ (Constant)	1.018	.213	-		4.779	.000*
1. ความเท่าเทียมกันทางการเมือง	.747	.054	.053		13.954	.000*
2. ความสามารถของระบบ การเมือง	1.111	.210	-		5.300	.000*
3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมี เหตุผล	.557	.069	.427		8.127	.000*
4. ความเป็นอิสระของระบบย่อย	.184	.043	.226		4.304	.000*

$R^2 = .573$, Adjust $R^2 = .327$, $F = 45300$, * $P < .05$

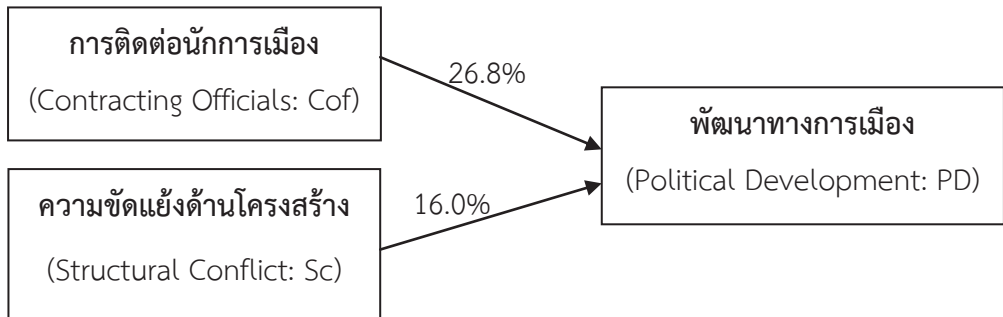
จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์องค์ประกอบของพัฒนาการทางการเมือง ที่นำเข้าสู่สมการพยากรณ์ จำแนกตามตัวแปรองค์ประกอบพบว่า ตัวแปรทุกตัวแปร มีอิทธิพลหรือสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปได้ว่าทุกตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการพยากรณ์ มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตัวแปรพยากรณ์ประกอบด้วย การติดต่อนักการเมือง (Cof) และความขัดแย้งด้านโครงสร้าง (Sc) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้ต่อตัวแปรตาม การพัฒนาทางการเมือง (PD) ที่ร้อยละ 27.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อนำสัมประสิทธิ์พยากรณ์มาสร้างสมการตามคะแนนมาตรฐาน ปรากฏรูปของสมการต่อไปนี้

$$PD = .268*(Cof)+.160*(Sc)$$

จากสมการพบว่าพัฒนาการทางการเมืองได้รับอิทธิพลจากการติดต่อนักการเมือง (Cof) ร้อยละ 26.8 บวกกับความขัดแย้งด้านโครงสร้าง (Sc) ร้อยละ 16.0 แต่อย่างไรก็ตามเมื่อนำตัว

แปรพยากรณ์ที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติไปจัดทำเป็นแบบแผนในการพัฒนาทางการเมือง ดังภาพประกอบต่อไปนี้

จากภาพประกอบแนวทางพัฒนาการเมืองของประชาชนเริ่มต้นจากการติดต่อนักการเมืองร้อยละ 26.8 ส่วนในกรณีความขัดแย้งด้านโครงสร้างนั้นมีอิทธิพลร้อยละ 16.0

แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า มีตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 อีกจำนวน 3 ตัวแปรประกอบด้วย ความขัดแย้งด้านข้อมูล ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ ความขัดแย้งด้านคุณค่า เพราะฉะนั้นแนวทางการยกระดับตัวแปรทั้งหมดกลายเป็นการลดจุดอ่อนเมื่อพัฒนาการเมืองของประชาชน

7. อภิปรายผล

1) ผลจากการวิจัยพบว่า ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมีความคิดเห็นต่อความขัดแย้งทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความขัดแย้งด้านข้อมูลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์และความขัดแย้งด้านโครงสร้าง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนความขัดแย้งด้านคุณค่าเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่า คือ การนำเสนอข้อมูลของนักวิชาการที่มีหลายฝ่ายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การอ้างอิงสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประเมินผลงานขององค์กรอิสระของประชาชน ซึ่งทั้งหมดสอดคล้องกับผลงานของ ลิขิต ธีรเวคิน (2553) ที่สรุปแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาสู่ความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมมนุษย์นั้นเป็นเพียงเหตุผลทางธรรมชาติของมนุษย์ต่างกลุ่มที่ต้องการใช้กำลังเข้าแย่งชิงทรัพยากรที่

กลุ่มตนขาดแคลน ความต้องการอาหารและที่อยู่อาศัยที่มีความมั่นคงปลอดภัยก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งมักใช้กำลังเข้าแย่งชิง นอกจากนี้ยังนำเสนอทางออกเกี่ยวกับความขัดแย้งทางการเมืองโดยอาศัยกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแบ่งปันค่านิยมทางการเมือง การปรับโครงสร้างสังคม การแบ่งปันวัฒนธรรม ตลอดจนอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันด้วยพลังสติปัญญาแห่งความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ประเด็นสำคัญอยู่ที่การปฏิเสธความรุนแรงทางการเมืองเนื่องจากเป็นสังคมประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นสิ่งที่ค้นพบเป็นประเด็นปกติหากแต่แนวทางแก้ไขปัญหาที่นำไปสู่การพัฒนาทางการเมืองกลายเป็นเรื่องสำคัญยิ่งกว่า (อรรถกฤต ปัจฉิมนันท์, 2553)

ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่า ท่านยินดีให้ติดป้ายหาเสียงให้ผู้สมัครรับการเลือกตั้งในเคหสถาน/ห้างร้าน มีค่าเฉลี่ยมีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ ท่านไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง สส./สว. เสมอเมื่อมีการกำหนดการเลือกตั้ง ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมีค่าน้อยที่สุดคือ เมื่อมีการชุมนุมประท้วงเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชนท่านจะเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ ในส่วนความคิดเห็นที่มีต่อพัฒนาการทางการเมืองพบว่า ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีความคิดเห็นต่อพัฒนาการทางการเมืองเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่ทำการศึกษพบว่า พัฒนาการทางการเมืองในด้านความสามารถของระบบการเมืองมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผล และด้านความเท่าเทียมกันและความเป็นอิสระของระบบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่า การเปลี่ยนแปลงในระบบราชการไปในทิศทางดีขึ้นมีค่าเฉลี่ยมีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ ความขัดแย้งมีสถานการณ์ที่อ่อนตัวลง แต่การบังคับใช้กฎหมายของทางราชการต่อประชาชน เป็นข้อคำถามที่มีค่าน้อยที่สุด เช่นเดียวกับผลวิจัยของปัญญพงศ์ วงศ์ณาศรี (2558) ที่ค้นพบว่า ความขัดแย้งทางการเมืองเป็นเพียงวิสัยของมนุษย์ที่ยังมิได้ผ่านการขัดเกลาทางการเมืองมาแล้วเป็นอย่างดี หากแต่เป็นพฤติกรรมทางการเมืองตามกฎธรรมชาติมากกว่าการใช้พลังทางสติปัญญา อันเป็นเหตุนำมาซึ่งความขัดแย้งด้านอำนาจและผลประโยชน์ที่ต่างอ้างว่าเป็นของตนโดยชอบธรรม แล้วนำมาซึ่งการปฏิเสธความร่วมมือหากแต่สามารถพัฒนาให้เป็นการมีส่วนร่วมกันได้เพื่อลดปัญหาความแย่งชิงให้ลดน้อยลง เชื่อว่าสามารถพัฒนาระบบการเมืองอื่นตามมาได้ เพราะฉะนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเพียงนิยามความหมายเกี่ยวกับความคาดหวังทางการเมืองที่ต้องอาศัยพลังสติปัญญาทางการเมืองเข้าผสมผสาน การค้นพบว่าความขัดแย้งทางการเมืองมีความสัมพันธ์ต่อพัฒนาทางการเมืองอยู่บ้างเป็นเรื่องปกติวิสัยโดยธรรมชาติของมนุษย์เท่านั้น หากแต่

สามารถจัดการปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองลงไปได้ด้วยวิธีการร่วมมือกันแก้ไขปัญหามากกว่าการใช้กำลัง (ขัตติยา หรั่งประเสริฐ และอรนนท์ กวันทปุระ, 2554)

ความขัดแย้งทางการเมืองแม้จะเริ่มเบาบางแต่ความรู้สึกของประชาชนนั้นอาจยังมองว่ามาก โดยเฉพาะการนำเสนอข้อมูลของนักวิชาการที่มีหลายๆ ฝ่ายให้ข้อมูลที่ขัดแย้งกันทั้งในสื่อหลักและสื่อสารออนไลน์ทำให้ผลการวิจัยสะท้อนความขัดแย้งว่ามีค่ามากที่สุดสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สืบวงศ์ สุขะมงคล (2557) ที่ค้นพบว่าสาเหตุความขัดแย้งทางการเมืองนั้นเนื่องจากปัจจัยด้านอำนาจ และการจัดสรรผลประโยชน์ของคนในชาติ ซึ่งก่อให้เกิดกิจกรรมการชุมนุมทางการเมือง และมีขนาดรุนแรงเพิ่มมากขึ้นจากปัจจัยอื่นเสริมประกอบด้วย การนำเสนอข่าว การแสดงความคิดเห็นของนักวิชาการ การใช้วาทกรรม ตลอดจนการใช้กำลังจากฝ่ายรัฐ นอกจากนี้แล้วผลวิจัยยังพบผลกระทบอื่นตามมา โดยเฉพาะความแตกแยกของคนในชาติ ปัญหาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการยอมรับจากนานาชาติ ทั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองควรดำเนินการภายใต้กรอบการสร้างสามัคคีของคนในชาติ การสร้างความเป็นธรรมโดยกฎหมาย การสร้างอนาคตร่วมกัน และการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม ความขัดแย้งทางการเมืองเปรียบเสมือนรอยร้าวภายในจิตใจของคนในชาติที่ต่างความคิด หากแต่ปฏิเสธการยอมรับความคิดเห็นที่ต่างไปจากตน ความขัดแย้งทางการเมืองเป็นเพียงละครฉากหนึ่งบนเวทีทางการเมืองซึ่งยากจะค้นหาความจริงที่ชัดเจนได้หากแต่สามารถค้นหารากเหง้าของปัญหาความขัดแย้งนั้นแล้วลงมือแก้ไขภายใต้กรอบแนวคิดการรักษาความชอบธรรมในสังคมโดยปราศจากเงื่อนไขแต่อย่างใด (พรชัย ตระกูลวรานนท์, 2554)

2) ผลจากการวิจัยพบว่าความขัดแย้งทางการเมืองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวนั้นในเชิงความสัมพันธ์พบว่าพบว่า ความขัดแย้งทางการเมืองเป็นตัวแปรพยากรณ์พัฒนาการทางการเมืองได้หรืออาจกล่าวได้ว่า ความขัดแย้งทางการเมืองส่งผลต่อพัฒนาการทางการเมืองได้ร้อยละ 35.8% โดยที่ตัวแปรความขัดแย้งทางการเมืองเป็นตัวแปรพยากรณ์พัฒนาการทางการเมืองที่ผู้วิจัยทำการศึกษา จึงเป็นเหตุผลทำให้เชื่อได้ว่าความขัดแย้งทางการเมืองส่งผลต่อพัฒนาการทางการเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่ากระบวนการที่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองนั้น ประชาชนยอมเข้าไปมีส่วนร่วมมีบทบาทในทางการเมืองด้วยนอกจากนี้ความขัดแย้งทางการเมืองหากมองในมิติ

สร้างสรรค์หรือเชิงบวกก็ย่อมนำมาซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงแนวคิด ค่านิยมทางการเมือง นำไปสู่พัฒนาการทางการเมืองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร เช่นเดียวกับผลวิจัยของ ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2554) ที่ค้นพบว่าปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพัฒนาการทางการเมืองอันเป็นปัจจัยผลร่วมกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง หากแต่พัฒนาทางการเมืองนั้นเป็นผลต่อเนื่องจากประชาชนมีพฤติกรรมการเมือง การชุมนุมเรียกร้องตามกฎหมาย การใช้สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองในการอภิปรายความเห็น และควบคุมการใช้อำนาจบริหารของรัฐ พฤติกรรมการเมืองดังกล่าวเป็นผลจากกระบวนการกล่อมเกลางานทางการเมืองตามระดับความสนใจที่แตกต่างไปตามปัจจัยส่วนบุคคล รวมถึงสภาพแวดล้อมด้านสังคมและเศรษฐกิจ หากแต่ปัจจัยดังกล่าวนี้กระทบต่อพัฒนาการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติผ่านกิจกรรมการรับรู้และเข้าใจด้านการใช้สิทธิเสรีภาพทางการเมืองแก่ประชาชน (เจริญ เฟื่องมุล, 2558)

ดังนั้นสรุปผลได้ชัดเจนถึงอิทธิพลของปัจจัยความขัดแย้งทางการเมืองมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพัฒนาการทางการเมือง ปัจจัยผลทางอ้อมต่อจากผลกระทบที่มีต่อปัจจัยอื่นแทรกซ้อน โดยเฉพาะการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และกระบวนการสร้างความสนใจทางการเมือง (เลอภพ ไสรรัตน์ และคณะ, 2554)

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 รัฐบาลควรให้อิสระต่อการให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองแก่ประชาชน

8.1.2 รัฐบาลควรพัฒนาให้ระบบโครงสร้างทางการเมืองมีความเข้มแข็ง

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพในการพัฒนารูปแบบพัฒนาการทางการเมืองของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

8.2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อทางการเมืองของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เอกสารอ้างอิง

- ชาติติยา หรั่งประเสริฐ และอรนันท์ กวันทปุระ. (2554). การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทย ของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พ.ศ.2552-2553). **วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**, 32(2), 173.
- เจริญ เพ็งมูล. (2558, เม.ย.- มิ.ย.) วิชายุทธศาสตร์กับการพัฒนาทางการเมือง, **วารสารการบริหารท้องถิ่น**, 8(2)
- ปัญญาพงศ์ วงศ์ณาศรี. (2558). ความขัดแย้งและการจัดการความขัดแย้ง: บริบทในสังคมไทย, **วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**
- พรชัย ตระกูลวรานนท์. (2554). รากเหง้าปัญหาเชิงโครงสร้างและความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทย, **วารสารธรรมศาสตร์**, 30
- ภาณุจุจ มโนรมย์. (2554). **การเมืองต้องนำไทยผ่านวิกฤต**. กรุงเทพฯ: ประชาชน.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2554). ทิศนะทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ของ ประชาชน 44 ชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร, **วารสารวิจัยและพัฒนา**, 3, 68-77.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2553, ม.ค.-เม.ย.) ความขัดแย้งและการแก้ปัญหา, **วารสารสถาบันพระปกเกล้า**, 8(1).
- เลอภพ ไสรัตน์ สมาน งามสนิท บุญเรือง ศรีเหรียญ และชาญชัย จิตรเหล่าอาพร. (2554, ก.ย.-ธ.ค.) บทบาทสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย, **วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 5(3).
- สถาบันวิจัยประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล. (2558). ประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2558, **สารประชากร**, 24.
- สัญญาพงศ์ ลิ้มประเสริฐ และธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์. (2556, เม.ย. - ก.ย.) การพัฒนาเครื่องมือวิจัยทางสังคมศาสตร์, **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**, 7(1), 24-42.
- สีบวงษ์ สุขะมงคล. (2557). การบริหารจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2544-2555, **วารสารเกษมบัณฑิต**, 5(1), 39.
- อรรถกฤต ปัจฉิมนันท์. (2553). ทฤษฎีเกมในรูปแบบความขัดแย้งในสังคมไทย, **วารสารสถาบันพระปกเกล้า**, 8(1).
- Webel, C. & Galtung, J. (2007). Handbook of Peace and Conflict Studies. **United States of America: Routledge.**